

Studium Generale
Történelem IV/3. levél,
Magyarország a feudalizmus időszakában
Összeállította: Juhász Tamás

Összpontszám: /30
Százalék:

Esszékérdések

1. Jellemezd a végvárrendszert és a vitézlő rendet a török hódoltság idején! (7 pont)

„Régente egy kapuja volt az országnak, és arra sem vigyáztak, most aztán százfelől is nyitva áll”
/ Tinódi Lantos Sebestyén/

„Csak az 1540-es évek elején eszméltek rá, hogy nyitottan, védtelenül állnak a megújuló támadásokkal szemben. Sietve láttak hát hozzá, a Habsburg uralkodóval karöltve, az új, immár az ország belsejében húzódó végvárvonal kiépítéséhez. Alapját azok a királyi és földesúri várak, kastélyok, monostorok és templomok képezték, amelyek középkori jellegű magas tornyaikkal és vékony, átlag 1,6 méter vastagságú, kőből rakott falaikkal jórészt elavultak; szinte valamennyit korszerűsíteni kellett, hogy a rohamosan fejlődő tűzfegyvereknek is ellenálljanak, és megfelelő számú őrséget fogadhassanak be. A törökök magyarországi berendezkedése kezdetén végváraink nem rendelkeztek korszerű védművekkel. Az uralkodó és a várak zömét birtokló főurak egyaránt pénzügyi nehézségekkel küzdöttek és tulajdonjogi ügyekkel bajlódtak. A rendek azt kérték az 1543. évi országgyűlésen, hogy a király gondoskodjék azokról a várakról, amelyeket birtokosaik képtelenek fenntartani. A következő évben visszatérő kívánság, hogy az uralkodó javíttassa ki a végvárakat, helyeztessen beléjük elegendő őrséget, a haszontalan földesúri erősségeket romboltassa le, a fontos véghelyeket pedig erősítse meg. [...]”

/ História, 2000/2. szám/

2. A kérdés Mária Terézia uralkodásához kötődik. Mutasd be a források segítségével az 1754-ben kiadott kettős vámhatár működését, célját és hatását a magyar gazdaságra. (7 pont)

A szűkebb Magyarország külkereskedelme a XVIII. század közepén			
Tartományok	Összforgalom	Behozatal	Kivitel
	százalékban		
Ausztria	49	37	59
Morvaország	17	19	15
Szilézia	7	12	2
A többi külkereskedelmi partner	27	33	24

„A vámrendelet bevallott célja, hogy a mondott örökös királyságból a káros és haszontalan árukat távol tartsuk, s ezáltal elejét vegyük a hazai pénz idegen országokba való áramlásának, s ide ismét visszahozatalának.”

/ Az 1754-es vámrendeletből/

„Mária Terézia gazdaságpolitikai intézkedései, tartozzanak azok a vámrendszer, ipar vagy kereskedelem körébe, mint láttuk, valamennyien egy szellemet árulnak el. Mindig és

mindenütt a Lajtán túli tartományok érdeke vezérelte a bécsi udvari kormányhatóságokat tárgyalásaikban, és az első kérdés állandóan az volt, mit kíván az örökös tartományok boldogulása.”

/Eckhart Ferenc: A bécsi udvar gazdaságpolitikája/

3. Mutasd be az atlasz és a kronológia segítségével Mátyás külpolitikáját! Elemezd sikereinek külső és belső okait és tekintsd a következményeit! (16 pont)

„Ezután mindkét oldalon összecsaptak a seregek, és egytől öt óráig harcoltak, amikor is a keresztények megfutamították a törököket. A csatában pedig senkit sem szorongattak meg jobban, mint Báthori Istvánt. Ha Kinizsi Pál a csapatával nem tört volna Báthori István felé, akkor Báthori Istvánt egész hadnépével együtt legyőzték volna. Azért mondja Kinizsi Pál, hogy még soha életében nem vett részt olyan csatában, ahol az ellenség oly szilárdan állt volna, miképpen Isza bég állott kemény falként a maga zászlóaljával.

Amikor Isza bég megsebesült és Kinizsi Pál már-már legyőzte volna, az összes török menekülőre fogta. (Egy szász résztvevő beszámolója a kenyérmezei ütközetről)

A város eleste pedig így történt: Bécs városa a Mátyás által indított súlyos osztrák háború miatt a Duna szigetére, a WERDT-re három bástyát épített, kettőt a várossal szemben, egyet pedig túl a vízen. Ebből kettőt a király 1484 Szent Miklós napjának vigíliáján vett be hadaival, egy napig ostromolta, és jó katonákkal megszállta őket. [...] A város a császártól kért segítséget, elmondták kérésüket és nélkülözésüket, de ő nem tudott segíteni. A gazdagoknak pedig belőlük sok él ott- elég élelmük volt, amit ha kiosztottak volna a köznép közt, akkor a város még sokáig tarthatta volna magát. Miután a város már megadta magát a királynak, meghalt egy PERMANN nevű polgár. Csak az ő házában a király olyan sok élelmet talált, hogy azon az egész város hosszú ideig élhetett volna, és még sokáig nem esett volna el. Ennek a Permann-nak az özvegyét elfogatta Mátyás király, és mindazt a sok pénzt elvette tőle, amit nála talált. ... A bécsiek 1485 Úrnapján adták át a várost a királynak. Amikor a király bevette a várost, nagy dicsőség és örvendezés közepette lovagolt be, azután egy héttel Úrnapja után egy trónt készíttetett a városban, koronával a fején ült fel rá, és a felesége, a királyné is koronásan ült rajta. A bécsieknek mind esküt és fogadalmat kellett tenniük, hogy úgy engedelmeskednek neki, mint saját uruknak.”

/Jakob Unrest: Osztrák krónika/

Kronológia

1443. február 24: Mátyás születése
1458. január 20: királlyá választják
1463: visszaszerzi a koronát III. Frigyesről
1463: elfoglalja Jajcát
1464: elfoglalja Szrebernük várát
1468-78: cseh háború Podjebrád György ellen
1476: Szabács várát szerzi vissza
1479: Báthori István és Kinizsi Pál győzelme
Kenyérmezőn
1482: hadüzenet II. Frigyesnek
1483: fegyverszünet a törökkel
1485: Mátyás bevonul Bécsbe
1490 április: Mátyás meghal Bécsben

Kinizsi Pál

Látogasd a történelmi szekció honlapját, melyen találsz hasznos dolgokat, képeket és jellemzéseket a tanárokról, illetve a leveleket is letöltheted.